

TISZ ZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 4 frt. Negyed évre . . . 1 fr.
Fél évre . . . 2 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket úgy a kiadóhivatal, mint a »Reiter«
ügynökség Budapesten jutányosan vesz fel.

A kiadásért felelős a szerkesztő:

HEGYI ANTAL.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Templomtér 91. szám, hová a lap szellemi
részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizeté-
sek, hirdetések, hirdetések intézendők.

Hock János a tanítókért.

Nagy fontosságú törvényjavaslat volt a napokban tárgyalás alatt az országgyűlésen, melyet a néptanítók fizetésének szabályozása iránt a közoktatási miniszter tett a ház asztalára.

Arról van ugyanis e javaslatban szó, hogy a népiskolai tanítók fizetése a legszegényebb községek, falvak és puszták is legalább évi 300 frtban állapíttassék meg az iskolafentartók terhére.

Nyomoruságosnak elég nyomoruságos fizetés ez egy tanító részére, a ki végtére sem tartozhatik a nap-számosok osztályába, hanem már állásánál fogva arra van rendeltetve, hogy oktatója és nevelője legyen a népnek.

300 frt ugyan sok arra, hogy éhen haljon mellette a tanító, hanem viszont a mai megdrágult viszonyok közepett kevés arra, hogy egy családos tanító állásához illően megélhessen belőle.

És mégis a közoktatási miniszter a szabadság stemplijét akarja erre a 300 frtos tanítói fizetésre ráütni és lemondással fenyegetőzik, ha az országgyűlés ezen 300 frtnál ma-

gasabb összegben állapítaná meg a tanító évi fizetését.

Ezt a szűk markuságot azonban fölötte bajos megérteni. Dicsekszik a pénzügyminiszter, hogy teli van az ország kasszája pénzzel. Milliókat préselnek ki hadi és katonai czélokra évenként a népeken; fizetés fölemelésben és busás nyugdíjakban részesítenek a miniszterektől kezdve a legutolsó vasuti bakterig mindenkit: csak magára a népre, a népnek oktatására és nevelésére nem akar jutni a milliókból, mert ez szegényünkre, mostoha gyermeke az országnak.

Ha iskolaépítésről s a tanítók javalmazásáról, vagy elmaradt özvegyek és árvák nyugdíjazása és gondozásáról van szó, akkor mindjárt nincs pénze az országnak. Akkor álljon elő ismét maga az agyonadózott nép, és állítson magának iskolát, ha iskolára van szüksége és gondoskodjék tanítójáról, a hogy bír.

Pedig napjainkban már be van bizonyítva nyert és veszített csaták által az igazság, hogy az országok ereje többé nem a fegyveres katonaságban, hanem a népek fejlettségében, tudománya és ipari képzett-

ségében rejlik. A csaták sorsát sem az Uchátius ágyuk és Mánlicher puskák, hanem a nemzetek művelődési és erkölcsi fölénye dönti el.

A tudomány és művelődés bölcsője pedig a népiskola és legelső, legfőbb apostola a tanító. Azért is a művelt nemzetek széles e világon rendkívüli fontosságot tulajdonítanak a népiskoláknak s minden telhető áldozatokat hoznak annak felvirágoztatására.

Sajnosan kell azonban azt is bevallanunk, hogy hazánkban az iskola és népnevelés messze mögötte áll ama színvonalnak, melyen állnia kellene és még manapság is nagyon kevés történik ezen nemzetünkre nézve létkérdést alkotó ügynek böles megoldására.

Pedig ha valahol, hát hazánkban lehetne rendkívüli befolyása az iskolának a nemzettest tömörülésére. Az a sokféle nyelvű nép, mely az országot lakja, sehol sem tanulhatja meg könnyebben nyelvünket, mint az iskolában, ha azt magyar szeltemben vezetik.

De hogy ezt a nagy czélt az iskola elérhesse, hazafias érzelmű, munkás és kitartó tanítókra van szüksége, kik ne kénytelenítenek

TÁR C Z A.

Dalaimból.

Egy parányi csillag
Ragyogott az égen,
Szenvedésem bus éjjelén
Hitem, reménységem.
Hová, merre tűnt el?
A jó Isten tudja;
Hisz a bolygó csillagoknak
Végtelen az utja.
Lefutott az égről,
Kialudt a fénye...
Szegény csillag, letűnt csillag,
Ki se gondol véle!

II.

Köd borong a tartott tájon,
Bús enyészet a virágon;
Hulló virág, bánat virág,
Be szomorú lett a világ,
Köröttem!
Oda minden, a mi szép volt,
Sötét lett a fényes égbolt;
Lelkem álma tépett fátyol,
Lemondtam a boldogságról
Örökre!

Cirill.

A lejtőn.

Solymosy Aladár csak rövid pár éve, a gazdag Somogy megye legszebb fiatal embereinek egyike volt. Atyjának terjedelmes birtokai bőven hoztak jövedelmet. Aladár tehát gazdag szülők egyetlen fia lévén, kényelemmel is volt körülvéve. Régi kastélyukban századok óta függtek őseinek képei a megbarnult falakon. Szíve mindig hevesen dobogott föl, midőn a teremben járkált. Innét a szomszéd szobába ment; itt őseinek buzogányai, kardjai, sarkantyúi és mellvértjei voltak felhalmozva. Ilyenkor felébredt benne a születés büszkesége és egyéni ambíciója határ nélkül csapongott.

Képzete szép jövőt, fényes pályafutást varázsolt eléje. Csak a nevelő és a szülők ne nehezédett volna ifjui vállaira oly ólomsúlylyal. Lelke, egész valója a szabadságot, a korlátlan mozgást és cselekvést szomjuhozta. Szilaj függetlenséget vágyó természete sokszor meghasonlásba hozta szülei és nevelőivel...

Az idő mullott...

Végre szabad lett. Mint kifejllett, duzzadó ifju erővel bíró fiatal ember elhagyta szülői házát, mely börtöne volt szenvedélyes

lelkének s felment az egyetemre, felsőbb tanulmányai folytatására. A szerető anyja és a jóakaró nevelő folytonos szemmel tartása nem nyomta többé szívet. Fellélegzet... nagyon boldognak érezte magát. Szeszélyei-nek, szilaj természetének, kíváncsainak többé mi sem szabta határát. A komoly életet nem ismerte még, nem annak szenvedéseit, nem csábait és gyönyöreit. Legelső ismerőseit bizalommal fogadta barátjaival s még romlatlan szíve készséggel segített pajtásain, kik visszaéltek barátságával. Avagy talán nem is. Oh, ők igen nemes gondolkodású barátok voltak. Elvitték őt minden-hová, a hol multság, zene, viglány volt. A dorbézolás, a dévajkodás nagyon kezdte mulattatni.

Aladár restelte, midőn kezdetben kinevették szerénykedő és tapasztalatlan viselkedéseért. Merészebb és merészebb lett csupán azért is, hogy pajtásai ne élezelődjenek rajta. Csakhamar azután töltött pohárral tánczolt, majd széles jó kedvében földre dobta; a pezsgős üregeket összezuzta, egyszerűen azért, hogy bravourt arasson, legalább a pajtások véleménye szerint ez az volt. A cigány megszokta, hogy a nagysá-

Negyedik évfolyam.

az élet gondjaival, vagy épen nyomoruságával küzdeni, hanem tisztességes ellátás mellett egészen hivatalosuknak szentelhessek életüket.

Hock János tehát ezen irányban az országgyűlésen fölemelte szavát az iskolák és tanítók mellett és április 28-án tartott oly szivhez és lélekhez szóló beszédet, a minőt még a magyar parlamentben csak keveset hallottak.

Ezen szónoklatával Hock János nemcsak szónoki hírnevét emelte csaknem utólérhetlen magasságra, nemcsak az országgyűlés tagjait bővölte el a magyar szó hatalmával, hanem fényes tanubizonyságot is tett hazafias érzületéről, melylyel a népnevelés szent ügyét a szívében hordozza.

A tanítói kar pedig, mely eddig — tisztelet a kevés kivételnek — kivált városunkban, Hocknak személyével vajmi kevésbé rokonszenvezett, sőt részben hevesen küzdött is ellene, megismerheti és megtanulhatja, ha akarja, hogy a magyar országgyűlésen mit nyert Hock Jánosban? ki kenyérért szólalt föl azok részére, kik őt követeltek meg idehaza. Ki fölemelte szavát a tanítói kar jólétéért ott, hol a kormánypárti képviselők a kormányval szemben rendesen hallgatni szoktak. Fölemelte pedig úgy, hogy szavát az egész ország meghallotta.

Csongrád népe tehát méltán lehet büszke országos képviselőjének parlamenti sikereire, kinek az országgyűlésen minden szónoklata esemény számba megy, kinek az országgyűlés tapsok és éljenek alakjában pártkülönbség nélkül nyújtja az elismerés koszoruját, kinek nagy tehetségei előtt ellenfeleinek is meg kell hajolniok.

gos Solymosy ifju ur egy ötös bankónál kisebbet soha sem ragasztott az orra hegyére. A hegedű persze, hogy csak úgy sirt s csak Aladár busogott egy pár pillanatig, de aztán ismét tombolt. . . Ezt követte a huszonegy, ezt felváltotta a tarokk, aztán jött a czviczk, Aladár szenvedélylyel játszott.

A Café chantant „virágjai“ csak reá mosolyogtak, Ezek a romlott leányok úgy ismerték őt, mint egy igazi magyar gavallért.

Ha énekeltek, a tüzes és jelentőségteljes pillantások csak feléje voltak lövelve. Aladár aztán fizette is a pezsgőt, fizette a „szépek“ kávéházi adósságait készségesen. Napok, éjjelek multak s a gavallér lakásán nem volt látható. . csak ott, hová jó pajtásai vezették s hová ő oly szívesen ment.

Ez a kicsapongó, zajos életmód három évig tartott. A jó anya küldte a pénzt, a könnyelmű ifju gondatlanul pazarolt s lázasan sietett tönkrehajtása elé.

* * *

Solymosy ma lakásán maradt. Ott ül egy karosszékben kandallója mellett. Már sötétedni kezd, de nem veszi észre. Komoran, kedvetlenül néz a pattogó tűzbe. Szivarkája elaludt. Egy könyv nyitva fekszik

Két érdekes irat.

Szvoboda Ferencz az árterületi, osztályzó bizottság alelnöke az osztályzás folytatása iránt a következő megkeresést intézte Sohlya Gyula bizottsági taghoz:

237 Tekintetes Sohlya Gyula
893. osztályzó bizottsági tag urnak
Helyben

A csongrád-sövényházi ármentesítő és belvizszabályzó társulat árterülete osztályzásának folytatását — a nyílt csatorna melletti őrháznál, az új major közelében leendő összejövettel — folyó 1893. évi május 2-ik napjának délelőtt 7^{1/2} órájára tűzvén ki, ennek nyomán Tekintetes uraságot is, mint az osztályzó bizottság tagját ezennel felkérem, hogy lehetőleg a kitűzött időben — a mennyiben pedig Kőrmendy Zsigmond bizottsági tag ur folyó hó 2-ik napjára kényszerült távolmaradását bejelentette — május 3-án délelőtt 7 órakor a csanyi község háznál minden esetre szíveskedjék megjelenni, nehogy távolmaradása miatt az osztályzás ismét megakadjon. Csongrád, május 1. 1893.

Szvoboda Ferencz,
helyettes elnök.

Ezen megkeresést Sohlya Gyula még az nap a következő udvarias (?) hátrattal származtatta vissza Svoboda Ferencz kezéhez:

„Értesítetik, hogy Sváb Jakab ur elhalálása folytán, most nevezettnek végtisztesség tételére folyó évi május hó 2. 3. esetleg 4. napján Budapesten leszek s ezen okból 5-ig az osztályzásban részt nem vehetek. Tisztelettel Csongrád, 1893. május 1.

Sohlya Gyula s. k.“

Tehát megismerhetjük ezen nyilatkozatból, mikép Sohlya ur az osztályzásnál annyira szívében hordja az ármentesítéssel sújtott birtokosság érdekeit, hogy neki előbbvaló dolog Sváb Jakab temetése végett Budapestre utazni, mint sem az osztályzásban a munkálatok annyira kívánatos gyorsítása végett résztvenni? Sajnálattal konstatáljuk ezt, mert hiszen csak nem rég volt beküldve a „Szentés és Vidéké“-nek Csongrádról, hogy mennyire megingott Hegyi Antal, Csemegi Antal és Eszes Mátyás népszerűsége Csongrádon és a kiknek e hír terjesztése érdekében áll, látjuk, hogy mennyire nem tördnek a nép terheinek könnyebbitésével.

térdén, de ő azt nem tudja. Lecsuszik, zajt üt, ő nem hallja azt. A tűz fénye bevilágítja arcát. Én némán nézem e szomorú alakot. Sápadt vérehagyott arc, mélyen beesett tűznélküli szemek, a szenvedély, a bűnbélyeg mélyen az arcba nyomva, a ránczok hullám alakjában futnak a kiélt arczon; a hát meggörbült, a kéz elaszott, a mell beesett. Az egész alak oly összeesett, oly irtoztató bizonyítéka a bűnös, könnyelmű életmódnak. Ez Solymosy Aladár, a három év előtti szép reményű, virágzó ifju.

Nem merem háborgatni gondolataiban azt a lehangolt, életunt fiatal embert. Talán nem is tudja, hogy szemközt ülök vele, fel sem veti reám szemét. Hallgatunk mindketten. Én sajnálkozva figyeltem őt, az ő gondolatai Isten tudja hol kalandoznak. Csak azt sejtem, hogy nagyon szomorúak lehetnek azok, talán a lelkiismeret furdalása.

— Aladár — szólalok meg gyöngéden — gyujts világot, korom sötét van.

(Vége köv.)

Nekik egy temetés előbbvaló, a város birtokos lakosságánál. Mit annál jobban fájlanunk kell, mert ha már azon temetésen okvetlenül képviselve kellett lenni az előljárásnak, Sohlya Gyulát ott akármelyik előljárási tag helyettesíthette volna, hanem az osztályzó bizottságnál nem helyettesítheti senki. S azért ma Csongrádon mégis ezt ják jó akaratnak?

Béke-e, vagy háboru?

Kérdezzük azt azon bauditaszerű támadás után, melyet a „Szeutes és Vidéke“ című lapnak csongrádi újdondászai, az említett lap f. évi 33-dik számában „Csongrádi dolgok“ cím alatt intéztek ellenünk?

Azon megállapodás után, mely a csongrádi II-od birói állás betöltése kérdésében C s e m e g i A n t a l barátunk által előterjesztett és e g y h a n g u l a g elfogadott indítványából folyólag f. évi április hó 21-én a központban megtartott haditanácsban hozatott, önkéntelenül kellett előttünk azon kérdésnek felmerülni, elfogadjuk-e a háborut? és midőn miink a béke feuttartása mellett nyilatkozunk, azt hisszük, hogy a tisztességes érzésű társadalmi tényezők iránti tekintetből egyrészt, másrészt önmagunk által táplált tisztességérzetünkőlösztönözttve elmentünk azon határig, melyet tőlünk a közbéke biztosítása városunk kulturális előhaladásával kapcsolatosan népünk érdeke megkövetel; azért tehát, ha lapunk mult számában „Aki szelet vet, vihart arat“ című cikkünkben igyekeztünk visszaverni a „Szeutes és Vidéke“ című lapnak említett számában ellenünk intézett oktalan durva, és már méltóan jellemzett támadását, azt koránt sem lehet a háboru elfogadása tényének, hanem méltatlan, indokolatlan és alapnélkül megsértett önértetünk által sugalmazott azon kötelesség érzetünknek tekinteni; hogy le kellett adósságunkat róvni azon egyesek ellen, kik, miután Csongrádon sem lapot nem kaptak, mely becstelen támadásuknak tért engedett, sem társadalmi tényezőket, kik gonosz szellemüket és bűnös merényleteiket különösen a multból ne ösmernék és ezeknek tudatában egy vidéki pártlap szerkesztőségének védszárnyai alá menekülve reménykednek még bűnös életüket továbbra is a felszínen tarthatni, azon közönség előtt is, mely az illetőket még a mai napig nem ismerte, teljes meztelenségükbe be kellett mutatnunk.

Ezen elhatározásunk, sőt mondhatjuk megállapodásunktól vezéreltetve, ezuttal még várakozó állást foglaltunk el, az említett haditanácsban létrejött megállapodásokkal szemben gyakorolandó kritikával, és áttérve egyszerűen az említett indítványunk itt közölt adataira, nyíltan feltesszük a kérdést, hogy melyik része, kifejezése, vagy általában melyik indoka szolgáltatott okotfáz említett haditanács megtartására? mert elvégre is, ha van ebben az indítványban esetleg általunk föl nem fedezhető sértő kifejezés, vagy szándék, törvény, vagy a szabadelvű reform eszmékkal szemben reactionárius célzat, mindezek még nem tették szükségessé a haditanács határozatainak meghozatalát, mert a sérelemek felebbezés által orvosíthatók lehetnek, hogy pedig épen Csemegi Antal barátunk által az indítvány minden sértő célzat nélkül terjesztetett, a hallottakkal szemben, hogy az fáj leginkább a haditanácsban részt vett tagoknak, hogy az indítványban foglalt eszmemenet alapján a néhány hét mulva bekövetkező általános tisztújítást megelőzendő kijelöléseknél a mos,

vaztatják választások alkalmával a tanítókat a kormány jelöltjei mellett, kapnak 3000 frtos évi fizetés. És ezt a visszás állapotot hívják Magyarországon szabadelvűségnek?

— **Tanfelügyelői látogatás.** Szerdán és csütörtökön Dr. Tergina Gyula csongrádme gyei kir. tanfelügyelő meglátogatta helybeli népiskolákat. Pénteken pedig hasonló célból Felgyőre és Csanyra rándult ki. Ezen látogatás alkalmából csütörtökön délután értekezletet tartott az iskolaszékek, hogy tapasztalatait vele közölje. Előterjesztésében kiemelte a tanfelügyelő, hogy a tanfelforgó szükséghez képest még a jelen évben egy új tantermet kell létesíteni a sip-utcai új iskolánál, valamint a bukros-parti iskolánál is, mert a tanulók száma ez utóbbi helyen megközelíti a 180-at és azt egy tanító nem képes ellátni. Ide tehát egy-egy tanítói állomást is kell szervezni. Felhívta továbbá az iskolaszék figyelmét arra, hogy az iskolákban mutatkozó eredmény tapasztalása szerint nincs arányban az iskolákra fordított áldozatokkal és hogy a tanítók nem fordítanak elegendő szorgalmat önképzésükre. Ezen bajon tehát az által kívánna segíteni, hogy a tanítás ezentúl szeptember közepén megkezdessék és így a tíz hónapi tanítás idő szorosan betartassák. A tanítók pedig havonként saját kiképzésük és haladásuk végett szakértekezéseket tartsanak. Szükségesnek jelentette ki azt is, hogy a törvényrendelete szerint a város két alkalmas pontján két ovoda állítassék képzett óvónők vezetése alatt. Ohajtja egyúttal hogy a polgári iskolát, mire nézve a kezdeményező lépések már meg is tétettek, az állam vegye át. De ehhez elengedhetlen feltételnek tartja, hogy ezen iskola mostani helyéről új, alkalmas helyiségbe vitessék át és kellőleg felszereltesse, mert mostani alakjában véleménye szerint ezen iskola nem állja ki a jogos kritikát. Végre pedig fölkaroltatni kívánta a a nőnevelés városunkban igazán mostoha és elhanyagolt ügyét is és azon ohajtását fejezte ki, hogy teljes erejéből törekedjék a város és iskolaszék a polgári leányiskola fölállítására, a melytől az állam sem vonhatja el a maga támogatását, ha annak tervei pontosan előkészítettek. Egyszersmind a maga részéről is megígérte, hogy ha ezen annyira fontos ügyet a város és az iskolaszék fölkarolja, minden lehető el fog követni az állami segélyezés kieszközölése végett. Az iskolaszék köszönettel vette ugyan a tanfelügyelőnek ezen jóakaró tanácsait és szóba is került, hogy polgári fiúiskolának a a nagy magtárt, mely ugyis alig hoz valami jövedelmet a városnak, polgári leányiskolának pedig a zsendárkaszárnját kellene átalakítani, de mert Szvoboda Ferenc iskolaszéki elnök — az ármentesítési osztályzással lévén elfoglalva — ezen értekezleten jelen nem lehetett, abban történt megállapodás, hogy az iskolaszék a tanfelügyelő által előadottakat jegyzőkönyvbe foglalja és határozathozatal végett a legközelebbi iskolaszéki ülés napirendjére tűzi ki.

— **A serház-zugi bejáró ut tárgyában** Károlyi Sándor gróf távirati úton értesítette Hegyi Antal birtokossági elnököt, hogy hozzájárul ahhoz, mikép a birtokosság a holt tiszakanyar áttöltését azonnal munkába adhassa. Így tehát remény van arra, hogy ezen régen huzódó ügy mihamarabb véglegesen megoldatik s a kis réti birtokosság alkalmas bejáró utat kap a zugban levő földjeihez.

— **Apaállatok felülvizsgálása.** A földmivelésügyi miniszterium leiratilag értesítette Hegyi Antal közbirtokossági elnököt, hogy

kérvényére a főszolgabíró által visszautasított apaállatok felülvizsgálatát elrendelte s annak foganatosításával a vármegyei lótenyésztő biz. elnökét bizta meg. Ezen vizsgálat napja ugyan még nincs megállapítva, de a visszautasított apaállatok tulajdonosait előre is figyelmeztetjük, hogy ezen felülvizsgálatra apaállataikat előállítani el ne mulasszák.

— **Iskolai bajok.** Az új iskolaszékek ugyanecek meggyűlt a teendője. A közoktatási miniszter jelentékeny összeget kíván az iskolaszék által az adóhivatalhoz befizettetni, mely összeg azonban az előbbeni iskolaszék alatt be nem folyt, mert a miniszter ugyan elrendelte ezen díjak szedését, de nem volt szokásban behajtani. Azonkívül a tanfelügyelő hét új tanterem felállítását kívánja, melyek közül kettőnek létesítését az iskolaszék maga is elodázhatlannak tartja, de költség meg nincs rá s a község már az előbbi iskolaszéket oda utasította, hogy ha iskolát akar építeni, a kormánytól szerezzék be rá a szükséges összeget. Most már nem is csudáljuk, ha az előbbi iskolaszék minden áron le akart mondani, mert bizony könnyebb a bajok elől kitérni, miut valük megküzdni. Hisszük azonban, hogy az új iskolaszék ismert erélye és tapintatánál fogva a nehézségek daczára meg fog felelni föladatának.

— **Fölösleges fáradság.** Valamely ismeretlen jóakarónk Tallián Béla főispán ur ó méltóságának külön is megküldötte lapunk egyik, közelebbi számát, melyben „A jelek szaporodnak” czim alatt a csongrádme gyé-állapotokkal foglalkoztunk, bizonyára azon szándékkal, hogy ó méltósága bírálatunkról tudomást szerezzen. Ó méltósága tehát értesítette kiadóhivatalunkat, hogy lapunkra csak egy példányban fizetvén elő, azt egy példányban is kívánja járattatni. Jóakarónk tehát, miután lapunk előfizetői közt tiszteli a főispán urat, a külön példány beküldése által egészen fölösleges dolgot végezett. Ezzel kapcsolatban örömlünknek adunk kifejezést a fölött, hogy a Tasnady ügy gyökeres megoldása által be nem következett az a feszültség, melytől épen említett cikkünk fejtegetései kapcsán méltán tartottunk és konstataljuk azt is, hogy ez az eredmény kiváltképen a főispán ur érdeme, melyért őszinte elismerésünket nyilvánítjuk, mert nem tartozunk azok közé, kik „csak azért is” ellenzékenkedni akarnak, hanem míg ellenségei vagyunk a törvénytelen ségeknek, addig a jóakarót, ha az a törvények és népjogok tiszteletén alapszik, ellenfeleinkben is becsüljük. Ennek kijelentésével annál inkább tartozunk a főispán urnak, mert az ő helyzete ma Csongrád megyében az itteni válságos viszonyok közt fölötte kényelmetlen és nehéz.

— **Az aratók érdekében** Tallián Béla főispán fölhívást intézett Jancsovics Pál békésmegyei alispánhoz, melyben akképen ohajtja a gazdák és aratók egyességét szabályozni, hogy a szerződésben a kialakított részhányad mellett azon pénzösszeg is megállapítások, melyért az aratók, ha a gabonát időközben valami csapás érné s e miatt a kialakított pénzt azok magukra nézve előnyösebbnek tartanák, az aratóst teljesíteni tartoznak. Ilyen egyezés minden esetre elejét veszi a kellemetlen köztözködésnek és surlódásoknak s a jóakarótú figyelmeztetést a gazdák és aratók saját érdekükben egyiránt köszönettel vehetik.

— **Az új pénz behozatala.** Május 1-én jött forgalomba az új apró pénz egy filléres, két filléres, tíz és husz filléresek alakjában. Az egy filléresek fél krajczár, a két fillére-

sek pedig egy krajczár nagyságúak és bronzból készültek. A tíz filléresek hatos nagyságúak, a husz filléresek pedig olyan nagyságúak, mint a husz krajczárosok és nikkelből vannak verve. A tíz és husz filléresek nem valami szép pénz nemek, mert anyaguk majd nem oly homályos, mint a bronz pénzékek. Kibocsáttatik továbbá az ezüst egy koronás is, mely épen akkora, mint a huszonöt krajczáros volt.

— **Unicum permetező.** A számtalan meddő kísérletek után végre oly hazai gyártmányu peronos. pora-permetezőt állítottak elő, mely egyrészt kiküszöbölí a meglévő rendszerűeknek összes hibáit másrészt munkaképesség, minőség és tartósságra nézve a legelső külföldi gyártmányokkal fényesen kiállta a versenyt. A komplikált légüst mely csütörtököt mond, ha a tartány behorpad, az Unicum-nál teljesen hiányzik. A légüstös szisztemájú permetezők, hogy be ne horpadjanak, tulságos erős vastartánnyal bírnak és így már üresen is nagyon nehezek, a legkisebb súlyuk 7 és egytized kiló holott az »Unicum« permetezőnek erős és tartós, de rendkívül egyszerű szerkezete és könnyű vörösréz-tartánya lévén, tökéletesen felszerelve is bámulatos könnyű, csak 3 és fél kilo súlyú! E kézzel fogható nagy előnyök révén az »Unicum« szőlőpermetező felülmulja az összes eddig létező hazai és külföldi gyártmányokat és méltán tüntetett ki az első díjjal arany éremmel az orsz. magyar kertészegyesület ezidei tavaszi kiállításán valamennyi belföldi és idegen versenyző permetezők közt. Az Unicum permetező kitünőségét különben ama körülmény is bizonyítja hogy Mauthner Ödön ismert magkereskedőnk, ki a jelesebb vívmányokat főleg, hogy ha hazaiak, nagyon felkarolja, ezen szőlőpermetezőnek előrusító jogát egész Európára megszerezte.

— **Alispáni tárgyalás.** Csongrád megye alispánja azon ötvenezer forint állami előlegre vonatkozólag, melyet a kormány Csongrád városának 1888. évi vízvédelmére engedélyezett, holnap délelőtt tartja meg a tárgyalást az itteni községhezán annak megállapítása végett, hogy ezen összeg minő arányban lett fölhasználva a felgyői és sövényházi uradalmak érdekében? Miből azt kell következtetnünk, hogy a kormány a város újabb fölterjesztésére sem szándékozik ezen összeget elegedni és számítani kell rá, hogy azt előbb-utóbb megveszik a városon.

— **Községi közgyűlés** volt pénteken délelőtt 9 órakor, mely május 2-ről azon oknál fogva maradt el, mert az előljáróság Budapestre ment Sváb Jakab temetésén részt venni. Ezen közgyűlésen indítvány tétetett az iránt, hogy a közgyűlés kérje fel a vácz püspököt és a megye főispánját, miszerint a legfelsőbb helyen közvetítessék, hogy Sohlya Antal helybeli kántor úr június hó végével tartandó ötvenéves szolgálati jubileuma alkalmából érdemrenddel legyen kitüntetve s a jubilálót azon alkalommal a közgyűlés maga is üdvözölje. A tárgysorozatban első helyen hitelesített a községi választók névjegyzéke és áttétetni rendeltetett jövőbbi intézkedés végett a főszolgabírói hivatalhoz. Egyszersmind megállapított az is, hogy a választók számaránya szerint a III. és V. választókerületekben egy rendes és egy póttag, az I., II., IV. és VI. kerületekben pedig a legközelebb tartandó választások alkalmával két rendes és egy-egy póttag választassék mindenik kerületben. Nagyobb vitát idézett elő a tárgysorozat utolsó pontja, amennyiben az előljáróság azzal kapcsolatban benyújtotta a javítandó összes dűlőutak jegyzékét, a költségvetésben pedig a keresztjárdakra előirányzott 1500 frtot, mi a járdaszabályzat szerint a községi költségvetést illetné. Végre 1200 frtot meg adóleírásra vett fel előirányzatba kellő okmány felszerelés nélkül. Sokszoros hozzászólás után végre is az lett a határozat, hogy a járdára előirányzott összeget 11 szóval 8 ellen benthagyta a köz-

működő előjárósági tagok nem szavazhatnak, fájdalmuk eloszlatása szempontjából megnyugtathatjuk a haditanács tisztelt tagjait, hogy Csemegi Antal barátunk által, a multban keresztül vezetett tisztujtásokat megelőző kijelölések gyakorlásánál, az előjárósági tagok nemcsak hogy nem szavaztak, hanem a kijelöléseket gyakorolni hivatott képviselők közé meghíva sem lettek.

Indítvány.

Tekintve, miszerint az 1886. évi XXII. t.-cz. 45. §-a rendelkezésének figyelembe tartása mellett a tisztujtó eljárás folyamatba tételének egyik elengedhetlen kelleke a választók érvényes névjegyzékének létezése.

Tekintve, miszerint az alkotmányos választási eljárás alapelveire fektetett választói jogok érvényesíthetőségének szintén egyik elengedhetlen feltétele a tisztujtó közgyűlés megtartását jelző hirdetménynek a fentebb hivatkozott törvény 38. §-a rendelkezésének megfelelő szövegezése;

Tekintve, miszerint a már többször hivatkozott törvénynek a képviselő testület szervezését és a képviselők jogkörét szabályzó általános rendelkezéseit és szellemét egybevetve a törvény 110. §-a rendelkezésével megállapítható, hogy a törvény és annak alapján alkotott községi szabályrendelet szerint szavazati joggal felruházott községi előjárók, a községi képviselőtestületeknek csak az általános közkormányzati ügyekben érvényesíthető szavazataik céljából képezik alkatrészét, de személyeiket érdeklő ügyekben, minők a tisztujtásból kifolyó kijelölések, szaválataikkal nem folyhatnak be; ez alapon: tekintve, miszerint a fentebb felsorolt törvény rendelkezéseinek a tisztujtó közgyűlés megtartását jelező 1999/893. sz. fősolgabirói hirdetmény és annak alapjára fektetett, a kijelölések teljesítése végett a közgyűlés egybehívását igazoló, az előjáróság által kibocsájtott meghívó nem felel meg; mert köztudomású tényeken alapszik, hogy az 1890, 1891. és 1892. évre érvényes névjegyzék már hatályát veszítette, és helyette hatályba fog helyezettetni a folyó évtől kezdődő és szintén 3 évi időtartamra szolgáló névjegyzék, mely a közbevetett észrevételek miatt még a mai napig érvényességi záradékkal ellátható nem lehetett; továbbá mert érvényes névjegyzék hiányának tudatában kibocsájtott 1999/893. számú fősolgabirói hirdetmény azon jogok érvényesíthetőségét, melyeket a törvény 38. §-a felöllel, nem biztosítja; továbbá, mert a törvény 78. §-a 3-ik bekezdésének rendelkezése értelmében a kijelölések teljesítése végett a községi képviselők egybehívására az előjáróság csak is a tisztujtó elnök meghatalmazására való hivatkozás alapján lehet jogosult;

Végre, mert a tárgyalás alapját tisztujtó eljárás által igazoltatik, hogy a tisztujtó eljárás a községi másodbírónak f. évi április hó 10-én bírónak történt megválasztásából keletkezett, mely állásnak szabályszerű tisztujtás útján leendő betöltése és betöltését megelőző kijelölések teljesítésére az ezuttal tartott közgyűlés és képviselő testület határozni, még azon esetben sem lehetne jogosult, ha a törvényes rendelkezések betartva lettek, vagy lehetnek volna, amennyiben az említett bírónak választás még a mai napig jogerőre nem emelkedett;

Mindezek alapján indítványozom, mondja ki a képviselő testület, hogy a tárgysorozat alapján kitézött tárgyakat a napirendről leveszi, és ezen elhatározásának természet-szerű folyományaként a tisztujtó közgyűlés

folyományaként a tisztujtó feloszlásának elrendelése végett, a választási elnök szolgabiró urat felkéri.

Népszerűsködés.

Nem régiben pártunk főbb emberei valamely csongrádi levelező által azzal voltak vádolva a „Szentés és Vidék”-ben, hogy népszerűségüket, vagyis a nép bizalmát és szeretetét teljesen elvesztették?

Saját pártunk tekintetében szóra sem méltatnánk ezen állítást, ha tisztelt ellenfeleink bukott tekintélyüknek ott a vármelegyén, meg a Bánfalvi párt előtt nem igyekeznének abból tőkét csinálni.

Igy azonban ezen szempontból röviden foglalkoznunk kell vele, mert túl a Tiszán nem mindenki tudja, hogy mennyit érnek a csongrádi pákulicz nyilatkozatok?

A tisztelt levelező arra építi fel véleményét a hangoztatott népszerűtlenség megállapításában, hogy a pásztorok és csőszök fölfogadásánál velünk ellenkező nyilatkozatok tettek s oly színben igyekezik föltüntetni a dolgot, mintha aron nyilatkozatokat saját pártfeleink hangoztatták volna.

Hát hogy nem mindenki van a mi véleményünkön, az csak természetes dolog, mert a hány emberfej van a világon, annyi-féleképen gondolkozik. És ha épen tisztelt ellenfeleink nem osztják a pásztorok és csőszök megfogadásánál a mi nézeteinket, semmi különösét sem találunk benne, hiszen soha sem kértük tőlük, hogy mi bennünk megbizzanak, vagy hogy minket szeressenek, hanem azt igen is követeljük, hogy tiszteljék a törvényt és szeressék az igazságot!

Az is bizonyos, hogy Blázsik Pál és Pap István, kik a pásztorok fölfogadásánál legjobban lármáztak, valamint Lászlóffy László és társai, kik mozgalmat indítottak arra nézve, hogy a csőszöket se a választmány fogadja, mint történt a mult évben, hanem maga a birtokossági közgyűlés: szinte nem a mi pártunk tagjai, tehát ha ezen birtokos társaink nem osztják az elnök és választmány nézeteit, melynek nagy többsége pártunkhoz tartozik, abban semmi népszerűtlenséget sem találunk.

Sőt szükséges is, hogy a társadalom minden terén nyilvánuljanak az ellentétes nézetek és ezáltal tisztázódjanak az eszmék s mindenütt meg legyen a kellő ellenőrzés.

Kiváltképpen ráillik pedig ezen állításunk a közbirtokosság ügyeire, melyek épen azért közös ügyek, hogy a birtokosság minden tagjának meg legyen azokhoz a maga hozzászólása.

Ezen oknál fogva a birtokossági választmány nem zárkozott el azon óhaj elől, hogy a mult évi eljárástól eltekintőleg a birtokosság egyeteme eszközölje a csőszök fölfogadását is ép úgy, mint a pásztorokét, hanem a közgyűlés elé vitte a dolgot és ez által alaposan felültek mindazok, kik a választmány határozatából tőkét akartak kivácsolni a saját hasznukra.

Hogy pedig a csőszök fölfogadásában mennyire körültekintőleg s figyelemmel a birtokosság érdekeire járt el a választmány, már abból az egy ténykörülményből eléggé kitűnik, hogy a közgyűlés egyetlen egynek kivételével ugyanazokat fogadta föl csőszöknek, kiket a választmány javaslatba hozott. Tehát ezt hívják tisztelt ellenfeleinknél népszerűtlenségnek?

Azonban mi tovább megyünk és megengedjük azt is, hogy lesz majd idő, mikor a közönség nagyobb része nem osztja a mi

nézeteinket; mert hiszen az emberi nézetek és vélemények is fejlődésnek és átalakulásnak vannak alávetve s a mit ma jónak, helyes és czélszerűnek tartunk, nem következik, hogy holnap is annak tekintsük. És ha a közönség bizalma azért fordulna el tőlünk, mert vagy rosszul fogtuk föl jó akaratunk mellett is az ő érdekeit, vagy emberi fogatkozásból nem elég hiven szolgáltuk azokat: jól tenné, ha elfordulna tőlünk a közönség, mert a hűtelen sáfárok csakugyan nem méltók arra, hogy a közönség rovására gazdálkodjanak. S mi bennünk minden esetre lesz annyi szerénység, hogy ha egyszer a közönség nem kívánja igénybe venni közszereplésüket, visszavonuljunk a nyilvános cselekvés teréről és helyünket átengedjük azoknak, kik helyesebben fogják fel és ügyesebben is szolgálják a nép érdekeit, mint mi.

Ha tisztelt ellenfeleink is így cselekedtek volna, bizony többet használtak volna vele közönségünknek, mint most, mikor itthon szinre békét kötnek velünk, a szomszédban pedig alaptalanul áskálódnak és vádaskodnak ellenünk.

Egyébiránt a felől megnyugtathatjuk ellenfeleinket, hogy nem a népszerűségért, a népnek bizalma és ragaszkodásért, hanem magért a hazért és a népnek boldogulásáért szolgáljuk a közügyeket. És ebben a szolgálásban megmaradunk mindaddig, míg az tetszésére lesz a népnek s csak valamit is enyhíthetünk bajain.

Kárba veszett fáradság tehát az, melylyel tisztelt ellenfeleink cselekvési szabadságunkat korlátozni akarják; mert a nyilvános meghurczoltatás ép úgy nem veszi el kedvünket a közügyektől, mint a hogy nem ragad el bennünket a dicséret.

De legyenek arról is meggyőződve, hogy továbbra is éber őrei maradunk a nép érdekeinek és leemeljük a népszerűsködés és álhazafiaszkodás leplét mindama törekvésekről, ártézi kut, műut, szálloda és járdáépítési konzorciumokról, melyek alatt tulajdonkép privát érdek és hasonlóság lappang.

Egyébiránt a küszöbön levő községi képviselő választás és tisztujtás majd kitünteti, hogy ki felé hajlik a nép bizalma s mi avagy tisztelt ellenfeleink mondanak-e igazat?

Ujdonságok.

— Hock János fényes beszédét, melyet első cikkünk méltat, politikai vonatkozásai miatt, minthogy lapunk nem politikai lap, egész terjedelmében nem közölhetjük, hanem kivonatossan utolsó rovatunkban találja meg a szives olvasó. Reméljük, hogy e rövid ki-vonat is élvezetere szolgál olvasóinknak.

— A tanítók leszavaztatása. Mult szerdán történt meg a szavazás az országgyűlésen a tanítók fizetés-javítására nézve és a kormánypart 14 szavazattöbbséggel leszavazta a nemzeti-part azon javaslatát, hogy legalább 400 frtban állapítsák meg a tanítók minimális évi fizetése. Így tehát az országgyűlés Csáky miniszter javaslatát iktatja törvénybe, a mely szerint csak 300 frt évi fizetést kapnak a tanítók. Ezért ugyan korteskedhettek szegény tanítók a mult országos képviselőválasztás alkalmával a kormány-part jelöltjei mellett, most megkapták fáradságukért az illő jutalmat. A tanítók sinlódhatnak tovább nyomoruságos állapotukban s művelhetik és taníthatják, ha bírják, éhen-szomjan a nemzet ifju sardékát, nekik meg kell elégedniök a 300 frtos fizetéssel, hanem bezzeg a tanfelügyelők, kik alig tesznek mást, mint hogy lesza-

gyűlés a költségvetésben, amennyiben ezen összeg, már a múlt évben is ott szereplő s az ellen a vármegyei számvevőség nem tett kifogást. A leírásra vonatkozólag pedig utasította az előljáróságot a szükséges okmányok beszerzésére.

— **Műkedvelői szini előadás.** Mint halljuk, városunk iparos ifjúsága május hó vége felé szini előadást fog rendezni. Többek kívánalmának óhajtván eleget tenni, elhatározta ijeségünk, hogy a múlt évi május hó 1-én, általános tetszés mellett előadott „Falurossza“ című népszínművet fogja előadni. A színdarabban az új szereplők nagy része a múlt előadásnál is közreműködött, ami teljes garanciát nyújt arra nézve, hogy a darab újból nagy sikerrel fog megtartatni.

— **Önkényes tűzoltóink** a múlt hó 30-án gyűlést tartottak a község háza tanácstermében. A csekély számban megjelent tagok a miniszteriumtól módosítás végett visszautasított alapszabály, mikénti módosítását tárgyalták. Mint minden nemesért és szépért úgy a tűzoltó egyesület létesítéseért is nagyban lelkesült városunk lakossága, s már már konkrét alakot öltött, hogy városunkban oly nagy hézagot pótló önkényes tűzoltó egyesület megalakulni fog. Azonban e kihalt érdeklődés után, azt vagyunk kénytelenek írni, hogy mint minden humánus és nemesebb czélú intézményt, úgy az önkényes tűzoltó egyesületet is csirájában megfojtották városunkban a pákulicz nadrágba bujt egyének. És ha a 6 parancsnok mellé 6 tagot sikerül is előljáróságunknak össze verbuválni, életképes egyesületé a megkezdett uton soha sem lesznek képesek fejleszteni. S így továbbra is módunkban fog állni lapunk hasábjain hangoztatni: „Tűzoltó egyesület jőjjön el a te országod.“

— **A Félix fürdő.** Lapunk mai számában közöljük ennek a gyorsan emelkedő és hírnévre vergődött fürdőnek a hirdetését, melyet a legmelegebben ajánlunk városunk és környéke közönségének figyelmébe. A kellemes fekvésű és most már minden kényelemmel ellátott fürdő kiváló helyet foglal el, mit bizonyít leginkább az, hogy roppant nagy számban özönlik oda a közönség.

C S A R N O K.

Részlet

Hock János ápril 27-iki beszédéből.

.... Jókai Mór egyszer kimondta, hogy Magyarországot még egyszer meg kell hódítani és ez a tanítóságra vár. És e munkában 25 év óta a tanítóság sorsa fölött nyomtalanul tünt el az idő. (Ugy van, úgy van! balról.) Változtak a viszonyok, emelkedtek a közgazdasági érdekek és tényezők a magasabb kultúra, magasabb igényeket támasztott, a tanítók nevelése által beléjük neveltünk szintén magasabb szempontokat és igényeket is. Egy szóval minden megváltozott körülöttünk, csak a száraz kenyér maradt a régi. (Ugy van, úgy van! bal felől.)

Már pedig véres kenyér az a ta-

nitói kenyér és az ő életük igazán a gyertya rendeltetéséhez hasonlít: saját életük árán terjesztenek világosságot! A tanítók a haladás és civilizáció útjában azok a lépesők, melyeken a nemzetnek föl kell jutnia, ha magasra akar emelkedni. Ezt a lépcsőt bezározni hagyni nem szabad (Helyeslés balfelől.)

Mikor az a tanító a testet-leket fárasztó munkája után bemegy a családi szentélybe, ott hagyva az iskola dohos levegőjét, az a tanító szintén ember s ha látja, hogy családjá és gyermekei éheznek, rongyosan járkálnak, féltámad benne az elkeseredés, a csalódás érzete, hogy a világon mindenkire van az államhatalomnak gondja, a képviselői fizetéstől kezdve emeltek minden fizetést, csak a tanítóké nem. (Élénk helyeslés és tetszés a bal és szélső balon.)

Mások a társadalmi igények ma, mint voltak ezelőtt 25 évvel. Ki kívánhatja a mai érdek világban, mikor minden embert az anyagi szempontok és a megélhetés gondjai vezetnek a pályaválasztásnak a kérdésében, hogy egy ember kitegye családját a nélkülözésnek és pusztá idealizmusból oly életpályát választson, a melyen sorsa nyomor és nélkülözés? (Ugy van! a bal és szélső balon.) Szép ígéretekkel, szép szavakkal a fül jóllakik, de a gyomor éhesen marad. Jól mondta Kovács Albert tisztelt képviselő társam, hogy a gyomor nagy törvény s a gyomrot ki kell elégíteni, mert ha nem elégítjük ki, sem szép szónoki beszéd, sem határozati javaslat, sem módosítás nem segít. (Ugy van, úgy van! Derűtség a bal és szélső balon.) Azt hiszem, ha Szilágyi miniszter ur csinálta volna e javaslatot, tudta volna, hogy 300 frt fizetésből egy egész éven át jóllakni nem lehet. (Hosszan tartó zajos derűtség.)

Valóban elmondhatják a tanítók Erazmussal: vajjon kiadná fejét a tanítás nehéz mesterségére, míg kenyérét más uton megszerezheti? (Ugy van! balfelől.) Hogy kívánhatjuk mi attól a tanítótól, hogy hatni tudjon az iskolában, hogy a nemzeti kulturának apostola legyen, mikor lépten nyomon anyagi gondokkal, nélkülözésekkel kell küzdenie? (Élénk helyeslés a bal és szélső balon.) A tanítónak egyénisége sokkal jobban hat tanítványaira, mint előadása. De hogy ébreszsen a gyermek fogékony lelkében reményt, világosságot az a tanító, a ki reményét vesztette? (Élénk helyeslés és tetszés a bal és szélső balon.)

Engem nem győzött meg Svarcz Gyula képviselő társam, mikor avval érvelt, hogy ma több 300 forint, mint volt ezelőtt 25 évvel 400 frt. Csak reá nézve több, mert más a szempont, a miből azt képviselő társam megítélte. Mikor ő 25 évvel ezelőtt 400 frt minimumot kívánt a tanítónak, itt ült (az ellenzéken, szerk.), most mikor 300 frtot elégnek tart, ott ül (a kormánypárton szerk.) (Derűtség a bal és szélső balon.) Az a magyarázat, a mit ehhez fűzött, hogy 5 évenként 30 frt korpótlékkal 300 frt több, mint volt hajdan 400 frt, egyetlen egy számitani tudó embert sem elégíthet ki. Azt hiszem, a klasszikus korban nem csupán filozófiai képzettségük volt a görögöknek, hanem tanultak matematikát is. Méltóztassék kezébe czeruzát venni és kiszámitani, ha öt évre 400 frt fizetést adunk, akkor öt év alatta a 300 frt és 400 frt közti differenzia 500 frt, tehát ennek csak kamatja lehet az öt évenkénti esedékes 30 frtnyi korpótlék. És még akkor sincs tisztelt képviselő társamnak igaza, ha az a tanító Mathuzálem koráig él mert az a kifizetett évi 100 frt mindig pótolja a 30 frt korpótléket.

Megengedem, hogy vannak vidékek, a hol 300 frt a megélhetésre elég, de akkor azt a tanítót, hogy csakugyan, kényelmesen élhessen, épen úgy, mint a katonaságot, vagy papságot szabályozni kell, hogy cze-libátusban nőtlenségében szerk. éljen; mert ha annak a tanítónak gyermekei vannak, a felső vidéki szegény falvakban sem üveges tótának nem nevelheti, sem zabföldet nem műveltethet vele, hanem városba kell adnia gyermekét, hogy képeztesse mestességre, iparra, vagy kereskedelemre, ha már iskolában képeztetni nem tudja. A gyermeknevelés pedig fölemésztí azt a 300 frtos minimumot annyira, hogy magának a családapának bizony nem jut belőle. A miniszter ur propozíciója, hogy a 400 frtos minimumot csak azon esetben adják meg, ha az iskolafentartók azt kívánják, azért nem elégít ki engem, mert azok az iskolafentartók kívánni fogják ezt mindazon esetben midőn az állami felügyelet az iskolára nézve nem veszélyes, és nem fogják kívánni mind azon esetekben, midőn az állami felügyelet az iskolára nézve veszélyes. Igaz, úgy van! a bal és szélső balon.

Vége kőv.

Vasuti menetrend.

Budapest—félegyház—csongrádi vonal.

Budapest—Csongrád.

Budapestről indul 8 óra 25 percz reggel, 12 óra 52 percz délután, 2 óra 35 percz délután.
Félegyházra érkezik 12 óra 8 percz délután, 4 óra 46 percz délután, 4 óra 56 percz délután.

Félegyháza—szegedi vonal.

Félegyháza—Szeged.

Félegyházról indul (Pusztapéter, Kistelek, Szatymaz, Dorozsma felé) 12 óra 18 percz délután 5 óra 02 percz délután.

Szegedre érkezik 1 óra 46 percz délután 6 óra 7 percz este.

Szeged—Félegyháza.

Szegedről indul (Dorozsma, Szatymaz, Kistelek Pusztapéter felé) 9 óra 58 percz délelőtt, 3 óra 06 percz délután.

Félegyházra érkezik 10 óra 59 percz délelőtt, 4 óra 42 percz délután.

Félegyházról indul 12 óra 35 percz délután, 5 óra 20 percz délután.

Csongrádra érkezik 1 óra 38 percz délután, 6 óra 20 percz este.

Csongrád—Budapest.

Csongrádról indul 9 óra 15 percz délelőtt, 3 óra délután.

Félegyházra érkezik 10 óra 18 percz délelőtt 4 óra 03 percz délután.

Félegyházról indul 11 óra 01 percz délelőtt, 4 óra 57 percz délután.

Budapestre érkezik 1 óra 20 percz délután, 6 óra 50 percz este.

Kotzó Pál

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest, Üllői-ut 18. szám a.

Ajánl 2 1/2, 3 1/2 és 4 lóerejű

SZÖGEC S CSÉPLŐKÉSZLETEKET

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

SINES GÖZCSÉPLŐKÉSZLETEKET,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostakkal árpahéjazóval és választóhengerrel

Fa és szénfűtésű és eredeti szalmafüto

GÖZMOZGONYOKAT

Továbbá R. GARRETT & SONS felülmulhatlan 40 0/0 tüzelőanyag megtakarító.

Kompond gőzmozgonyokat.

legjobbnek elismert bradfordi önműködő amerikai kéveköto aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált rúddal. Sorvető- és szorvető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Kedvező feltételek!

Jutányos árak!

KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII ker. Szövetség-utca 13 sz.

Elvállal és berendez:

Légszesz és vízvezetékeket.

Szivattyúkat minden célra, vizszállító kasokat.

Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással.

Városok, gyárak, kastélyok, lakóházak stb. vízzel való ellátását.

Minden rendű központi fűtéseket, állami nyilvános és magán épületek részére.

Szellőztetéseket.

Gőz, köd és zuhany fürdőket.

Száritókat, bármily célra.

Legjobb rendszerű closeteket.

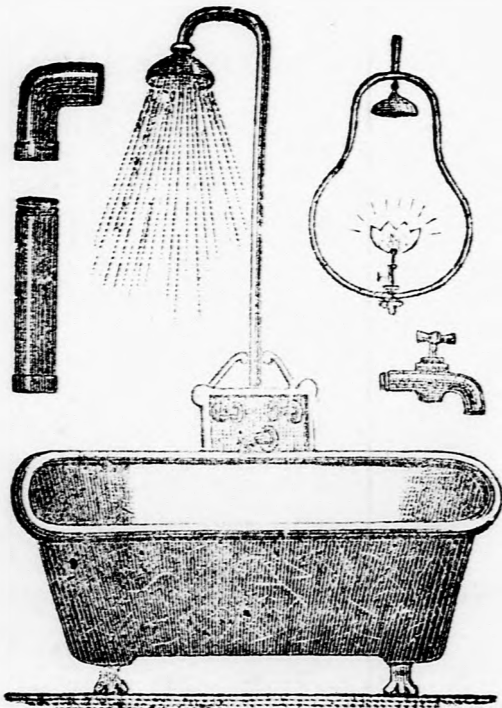
Vas és kőagyag cső csatornázásokat.

Gőzfürdő és gőz mosókonyhakat.

Szűrő és fertőtlenítőket.

Természetes légszesztelepeket.

Köszén és olaj gázgyarakat.

KŐAGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON.

Berendezett telepekről a legjobb elismerések.

Költségvetéseket készséggel készít.

5-52

FÉLIX-FÜRDŐ

Nagyvárad mellett, vasuti állomás.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél-, kocsin háromnegyed órai távolság. Május 1-től augusztus hó végéig naponta 10, vasár és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváradra. Ezenkívül a nagyvárad állomástól és a városból még két omnibus is jár ki a fürdőbe, a hol a tőle pár percznyire fekvő állomáson szintén kényelmes társaskocsi áll a m. t. közönség rendelkezésére.

Az európai hírű + 49° C. fokú hévíz sikerrel használtatik mindennemű idült bőrküüetések, köszvény s a vele járó csúzos csontfajdalmaknál, máj, lép, méh és általános mirigydaganatoknál sárgaság és vízkórság, vese-, hólyag- és aranyeres bántalmak ellen, a csonttörésekkel és ficamokkal járó rendelleniségeknel, nőknél rendetlen hószámnál és méh körüli lobos izzadmányoknál.

Az ártézi kut forrásvíze belső bajoknál is kiváló szolgálatot tesz.

Állandó fürdőorvosok: Dr. Grósz Albert és Dr. Schiff Ernő
Nagyobb szabásu építkezések által a fürdőtelep teljesen át lett alakítva úgy, hogy a legnagyobb kényelemmel berendezett új emeletes »Viktor« szállodában 42 szoba, valamint a szintén új »Alföld« és »Békés« szállókban és s régi épületekben összesen 143 szoba áll a nagyérdemű fürdőközönség rendelkezésére napi 80 krtól 3 frt ár mellett.

Gyógyterem a legmodernebb fürdők mintájára berendezve hirlapokkal, zongora és tekeasztallal. Terrasseok szép kilátással. Éttermek, sétahelyek a fürdő mellett és az öserdőben. Hat tükörfürdő és e mellett részben átalakított, részben újonnan épített s felszerelt család és kádfürdők állanak a közönség rendelkezésére. Elő- és utóévadban árkedvezmény.

A fürdőidény tartamára Purcsi első békés-csabai zenekara van szerződötve. Az erdőben jó tekepálya. Zene és gyógydíj nincs. Izletes ételek és tisztán kezelt italok jutányos áron szolgáltatnak ki.

Kiváló tisztelettel

Kernáts és Bibó,

bérlők.

gyári raktára a
gärtanau Portlandi
csement és vízhat-
lan mész-gyármak

gyári raktára a
gärtanau Portlandi
csement és vízhat-
lan mész-gyármak

WILHELM JOSEF
csementárny-gyára, építési
anyagok raktára

Vállalkozók:
GRANITTEPAZZO,
BETONTIROZASOK,
OSATORNÁZÁSOK,
SZÖRŐKUTAK,
CZEMENT-LAPOK és
MOZAIK-LAPOKKAL
KÖVEZÉSEK
elkészítésére stb.

Raktári tarti:
KERAMIT-LAPOK
KERAMIT-LAPOK
METTALACHILAPOK,
TERRACOTTALAPOK,
TÖRTÉDELÉP,
TÖZALLOTTGLAK,
KEMENT-TRAKVA-
NYOKBOL stb.

Budapest, VII. Rottenbiller-ut 13.